

Pisanje za štampane medije

Istraživačko i interpretativno
novinarstvo (4)

II kolokvijum

Prof.dr Velizar Sredanović

Informisanje i istraživačko novinarstvo

- Tri stepena dobrog informisanja:
- Izvještavanje-osnovni stepen (5W)
- Objašnjenje događaja, pojave (upoređivanje, raščlanjivanje, kontekstualiziranje, otkrivanje uzoraka i posljedica...)
- Komentarisanje (mišljenja, gledišta, stavovi...)
- U istraživačkom novinarstvu prisutna sva tri stepena/prikupljanje podataka I stepen, izvještavanje-II stepen i pri evaluaciji podataka i završnoj obradi, finalizaciji-komentarisanje kao završni oblik)

Ažurnost i objektivnost

- Informisanje mora biti:
- ažurno
- objektivno
- uravnoteženo
- privlačno
- **Istraživačko novinarstvo po pravilu zahtijeva više vremena za provjeru svih izvora i okolnosti nauštrb ažurnosti ,nego iznositi neutemeljene podatke**
- Objektivna opasnost da se u istraživanje krene s tezom koju podupire, a zapostavlja ostale elemente,što je karakteristika interpretativnog novinarstva.
- **Istraživati uravnoteženo ,bez pristrasnosti,u ime građana**
- U završnom komentaranju rezultata mogu se istaći svoja gledišta,ocjene,stavovi, pa i ,eventualne, osude

Usredsređenost na korisnika

- **U informisanju razlikujemo:**
- davaoca informacija (izvor)
- posrednika u informisanju (novinara)
- korisnika informacije (čitaoca, slušaoca, gledaoca-građanina)
- Predmet informacije (činjenice)
- **Novinarski posao:** -izabrati informativno bitne činjenice (koje zadovoljavaju potrebu, interes, tj. radoznalost korisnika)
-posredovati ih tj. izraziti na podoban način da korisnik shvati
- **Četiri tipične novinarske greške prema korisniku:**
  - kada **ignoriše korisnika**
  - kada korisnika **tretira kao dio mase** (postaje meta-ne subjekt)
  - kada korisnika **tretira kao dio amorfne mase**
  - kada korisnika **tretira kao stereotip** (vrsta-umjesto individua)

Istraživačko i reportersko novinarstvo

- **Opisno, deskriptivno, reportersko izvještavanje ima dva zadatka**
a) da objavi šta je vrijedno i b) zanimljivo
- Moralni kriterijum (etičnost) i kriterijum društvene važnosti
- **Novinar istraživač-sumnja u ono što je skriveno, iskrivljeno, falcifikovano:**
- **identifikovati sramnu-ilegalnu praksu, moralno nesnosnu**
- otkriti zloupotrebu vlasti, moći
- **ispitati činjenice koje se temelje na tvrdnjama**
- provjeriti je li pravosuđe pristrasno-korumpirano
- provjeriti je li zakon zaobiđen i izdan duh zakona
- **razotkriti jaz između izjave i prakse**
- **Otkriti tajno-skriveno**
  - Za razliku od reporterskog istraživačko novinarstvo ne smije naglašavati jedan aspekt, zbog opisa, a da zanemari aspekt koji ne pruža veliku atraktivnost

Istraživačko i interpretativno novinarstvo

- **Interpretativno novinarstvo** proizilazi iz potrebe da se bolje razumiju događaji i jasnije odgovori na pitanje “zašto” i “kako” **Istraživačko novinarstvo** upravo odgovara na ta dva pitanja isprniji nego na prva četiri + postavlja hipoteze, otvorena pitanja i zaključnu analizu na osnovu činjenica
- **Od angažovanog novinarstva**, s tezom koja polazi od evidentnih a ne skrivenih orijentacija novinara, **istraživačko se razlikuje po tome što mora sačuvati maksimum objektivnosti i metodsku skepsu**
- **Timski rad i kompetentnost su češći u istraživačkom novinarstvu**
- Vjerodostojnost i provjeravanje /Temišvarski pokolj”1989./
- Novinar svjedoči samo onome što je vidio i utvrdio (Inoslav Bešker:Regule zanata i istraživačko novinarstvo29-47)